

ЕТНОКОЛЕКЦІЯ ЖІНОЧОГО ОДЯГУ «UKRAINA - YEDYNA!»

Т.М. ГОЛОВЕНКО, Г.А. БОЙКО, І.О. ШОСТАКЕВИЧ, І.С. ДЕМЧУК

Луцький національний технічний університет

Луцький центр професійно-технічної освіти

Одеський національний технологічний університет

В умовах сучасної глобалізації питання збереження національної ідентичності набуває особливого значення. Одним із важливих елементів, що зберігає традиції та відображає унікальні риси народу, є національний одяг. Аналітичні дослідження спадщини духовної культури нашого народу, вказує на особливу, винятково важливу її частину – вишиванку, як незнищений клейнод та дорогоцінний культурно-духовний предмет.

Сучасна колекція одягу з мотивами української культури – є головним трендом сьогодення не тільки у фахівців та дизайнерів української індустрії моди, а й у провідних дизайнерів світу. Серед успішних українських представників популяризації національних традицій в одязі є дизайнери Юлія Магдич, Віта Кін, Роксолана Богуцька, Христина Рачицька, Шулик Ольга, ПрАТ «Едельвіка», а також бренди, Katelab, Plahta, March 11, My Sleeping Gypsy, Ryabokon Factory, «Вільні люди», Ukrlook, Anna Marchuk, Foberini, Varenyky Fashion, Fayna Vyshyvanka, VALA, Etnodim, Птаха [1].

Українська вишивка являється мовою нашого народу, мовою самоідентифікації, оберегом та найціннішим подарунком для рідних в особливі моменти життя: жінки проводжали своїх чоловіків на війну з вишитим оберегом, молода дівчина вишивала рушник на весілля, вшиваючи щасливу долю, любов і повагу, немовляті матір вишивала сорочку на щасливу долю. Сорочки з вишивкою – вишиванки, відігравали більше не як функцію одягу, а, за повір'ями, оберігали їх власників від зла та нечистих помислів. Саме тому сорочки оздоблювали візерунками на рукавах, комірах, подолі таким чином, щоб малюнок торкався тіла.

Водночас народному одягу притаманна значна етнографічна варіативність. На формування візерунків суттєвий вплив мали політичне, соціальне та культурно-духовне становище населення в той чи інший час, а також багатовікова боротьба українців за незалежність і демократичність держави. Найбільш помітними були відмінності у костюмі, що побутував на Лівобережжі та Правобережжі, Слобожанщині та Поділлі. Це ж стосується й традиційного одягу населення Подністров'я, Карпат, Полісся та Півдня України. Регіональною специфікою були позначені передусім: матеріали для одягу; конструктивні, технологічні і декоративні засоби виготовлення костюму; способи виробництва окремих деталей: головних уборів, взуття, прикрас; колористика; техніка та мотиви орнаментів (особливо сорочок і поясного одягу, які майже до кінця ХІХ ст. зберігали давні локальні особливості, а також способи носіння і об'єднання всіх елементів одягу в повний, завершений комплекс вбрання) [2].

Нині, вишивка, як символ приналежності до роду та нації, свідчить про пам'ять, повагу і цінність до надбання нащадків, а крафтові вироби з вишивкою та вишиванки являються цінним національним сувеніром і туристичною візитівкою України.

Події Помаранчевої революції (2004 р.) та російсько-українська війна (2014 р. – по теперішній час) глибоко сколихнули самовідданість українців до єдності, збереження державної незалежності, а популярність вишиванок серед населення стало проявом культурних та духовних цінностей всієї української нації. Впродовж майже трьох років повномасштабного вторгнення росії в Україну ворог намагається захопити території України та зламати дух нації. Та кожен українець - на фронті, в промисловості, держслужбі, мистецтві, архітектурі і деінде, – нескорений і вільний, виборює свою незалежність та демонструє те, що Україна є єдиною, непорушною державою, а всі 24 області і АР Крим є українськими територіями.

В індустрії моди розробники одягу проявляють свій національний патріотизм, демонструючи єдність всієї держави та цінності нації в колекціях виробів. Для прикладу, на рис. 1. подано колекцію худі із зазначенням області України та року її заснування, символізуючи єдність держави від українського бренду MATTINO [3].

Рис. 1. Колекція худі від українського бренду MATTINO із зазначенням області України та року її заснування, символізуючи єдність держави [2]

У підсумку детального дослідження етнічних та регіональних особливостей українського костюму, є актуальним напрямком розроблення сучасної дизайн-колекції жіночого одягу з автентичними мотивами (рис.2).

Унікальність розробленої етноколекції «UKRAINA - YEDYNA!» полягає у використанні регіональних особливостей вишивки та крою, а напис символізує патріотизм, єдність та цілісність держави. Колекція складається з шести моделей, п'ять з них представляють певну область України, а саме: Волинська, Харківська, Херсонська, Львівська та Київська області, шоста модель – Україну. Кожна модель колекції охарактеризовує області України за візерунками вишивки та деталями крою, які властиві певному краю, але разом із тим вони поєднуються в гармонійне ціле – модель Україна, символізуючи єдність держави. Моделі колекції містять патріотичний напис: «Волинь – це Україна!», «Львівщина – це Україна!», «Київщина – це Україна!», «Херсонщина – це Україна!», «Харківщина – це Україна!», «Україна – єдина!».

Рис. 2. Етноколекція жіночого одягу «UKRAINA - YEDYNA!» з регіональними особливостями (кожна модель є уособленням певної області: Волинь, Львівщина, Україна, Київщина, Харківщина, Херсонщина, відповідно від лівого краю)

Українська культура багата на вишукані колекції традиційного одягу, що відрізняються залежно від регіону, кольорової палітри, техніки вишивки та орнаментів. Етноколекція жіночого одягу «UKRAINA - YEDYNA!» – це проєкт, метою якого є відродження та примноження народних традицій у сфері моди. Історія поколінь самоідентифікувалась у культурі, побуті, вишивці, орнаменти якої мають своє сакральне значення, особливості та безліч різновиду залежно від регіону країни.

Проєкт «UKRAINA – YEDYNA!» має важливе освітнє значення, мотивуючи молодь досліджувати свої корені, глибше розуміти національні традиції, переосмислювати й розвивати їх у сучасному контексті. Завдяки цій колекції українки мають можливість не просто доторкнутися до історії, але й проявити свою ідентичність та патріотичний дух через одяг, що відображає красу та багатогранність української культури. Це не лише данина минулому, але й новий крок у збереження та популяризацію етнічної спадщини для майбутніх поколінь.

Література

1. Вишиванки на подіумах світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cikavoznaty.com.ua/2022/06/10/vyshyvanky-na-podiumakh-svitu/> (дата звернення 05.11.2024).
2. Історія розвитку українського народного костюма. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://surl.li/emiln>.
3. Український бренд одягу MATTINO. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mattino.com.ua/page/about>.